

Úloha 1: Kvantové tečky.

Termín odevzdání: 24. října

Kvantovou tečku si můžete představit jako malou krabičku (např. kousek kovu; viz obrázek vlevo dole), do které lze umístit částici (např. elektron) tak, že se tam nemůže hýbat. Když dáme 3 takové tečky vedle sebe (viz schéma vpravo dole), může částice přeskakovat mezi tečkami tunelováním. Stavový prostor takového systému je $\mathcal{H} = \mathbb{C}^3 = \text{span}\{|A\rangle, |B\rangle, |C\rangle\}$, tj. lineární obal vektorů $|d\rangle$, označujících stav, kdy částice je v tečce $d = A, B, C$. Předpokládejte, že tyto vektory tvoří ortonormální bázi v $\mathcal{H}$. Definujeme hermitovský operátor:

$$\hat{P} = i \{|A\rangle\langle C| - |C\rangle\langle A|\}$$

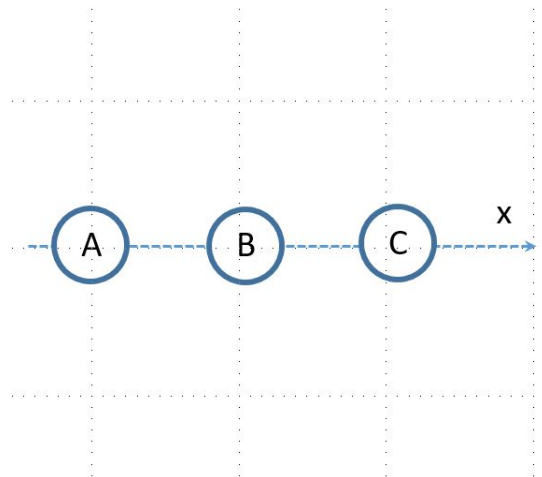
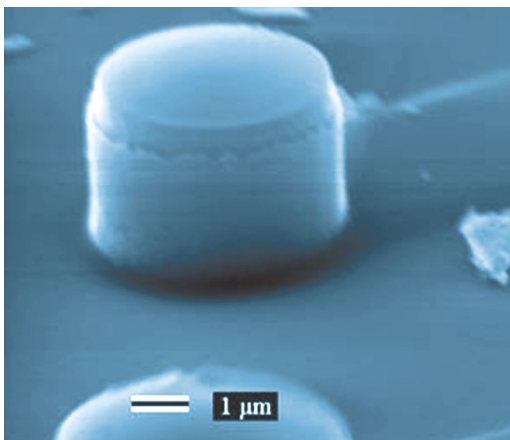
a dále předpokládejme, že Hamiltonián $\hat{H}$ splňuje

$$\langle A|\hat{H}|A\rangle = \langle B|\hat{H}|B\rangle = \langle C|\hat{H}|C\rangle = \epsilon_0,$$

$$\langle A|\hat{H}|B\rangle = te^{i\alpha}, \quad \langle B|\hat{H}|C\rangle = te^{i\gamma}$$

a $\langle A|\hat{H}|C\rangle = 0$, kde ϵ_0 , t , α a γ jsou reálné konstanty.

1. Spočítejte operátory $\hat{P}^0$, $\hat{P}^2$, $e^{\hat{P}}$ a $|\hat{P}|$. (4 body)
2. Ukažte, že vhodnou fázovou konvencí $|a\rangle = e^{i\delta_a}|A\rangle$, $|b\rangle = e^{i\delta_b}|B\rangle$, $|c\rangle = e^{i\delta_c}|C\rangle$ lze dosáhnout toho, že matice $\hat{H}$ v bázi $|a\rangle$, $|b\rangle$, $|c\rangle$ je reálná. (2 body)
3. Systém je připraven ve vlastním stavu operátoru $\hat{P}$ s největší možnou vlastní hodnotou. Jaké hodnoty energie $\hat{H}$ a s jakou pravděpodobností můžeme nalézt. (4 body)

Obrázek kvantové tečky z elektronového mikroskopu (vlevo, *wikimedia*) a schéma symetrického uspořádání 3 teček v naší úloze (vpravo).